

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 107/10
Λουξεμβούργο, 21 Οκτωβρίου 2010

Απόφαση στην υπόθεση C-81/09
Ίδρυμα Τύπου ΑΕ κατά Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης

Οι κυρώσεις που επιβάλλονται στους μετόχους ανώνυμης εταιρίας εκμεταλλεύσεως τηλεοπτικού σταθμού είναι αντίθετες προς τις αρχές της ελευθερίας εγκαταστάσεως και της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων

Η ελληνική νομοθεσία έχει αποτρεπτικό αποτέλεσμα για τους επενδυτές

Ο ελληνικός νόμος σχετικά με το νομικό καθεστώς και το πλαίσιο λειτουργίας της ιδιωτικής τηλεόρασης και της τοπικής ραδιοφωνίας¹ περιορίζει στο 25 % το ανώτατο ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου το οποίο μπορεί να κατέχει φυσικό ή νομικό πρόσωπο σε μία εταιρεία εκμεταλλεύσεως τηλεοπτικού σταθμού. Όταν σε μια εκπομπή παραβιάζονται οι διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας ή οι κανόνες δεοντολογίας (σεβασμός της προσωπικότητας, της τιμής, της υπόληψης, του ιδιωτικού και οικογενειακού βίου, της επαγγελματικής δραστηριότητας κάθε προσώπου η εικόνα του οποίου εμφανίζεται στην οθόνη), ο νόμος προβλέπει την επιβολή κυρώσεων όχι μόνον σε βάρος της εταιρίας, αλλά και όσων μετόχων κατέχουν ποσοστό μετοχών μεγαλύτερο του 2,5 %.

Η Ίδρυμα Τύπου ΑΕ είναι μέτοχος στην ανώνυμη εταιρία Νέα Τηλεόραση ΑΕ, ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού Star Channel. Το 2001, ο Υπουργός Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης της επέβαλε πρόστιμο ύψους περίπου 30 000 ευρώ από κοινού και εις ολόκληρον με τη Νέα Τηλεόραση ΑΕ, καθώς και με τους λοιπούς μετόχους και τα μέλη του διοικητικού της συμβουλίου, με το αιτιολογικό ότι, κατά τη διάρκεια του κεντρικού δελτίου ειδήσεων του Star Channel της 14ης Φεβρουαρίου 2000, παραβιάστηκε η υποχρέωση σεβασμού της τιμής και της υπολήψεως διαφόρων προσώπων.

Η Ίδρυμα Τύπου προσέβαλε την απόφαση αυτή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Ορισμένοι σύμβουλοι εκτιμούν ότι ο εθνικός νόμος έχει την έννοια ότι οι μέτοχοι υποχρεούνται να εξοφλήσουν όχι δικό τους χρέος, αλλά χρέος της εταιρίας, πράγμα το οποίο ενδεχομένως αντίκειται στην ισχύουσα στο δίκαιο των ανωνύμων εταιρειών αρχή της ελλείψεως ευθύνης του μετόχου για χρέη της εταιρίας. Οι σύμβουλοι αυτοί εκφράζουν αμφιβολίες κατά πόσον το εθνικό δίκαιο είναι συμβατό με τους κοινοτικούς κανόνες.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η πρώτη οδηγία περί ανωνύμων εταιριών² έχει ως σκοπό την προστασία των συμφερόντων τόσο των μετόχων όσο και των τρίτων. Δεν προβλέπει ομοιόμορφη έννοια της μετοχικής εταιρείας, ούτε της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, στηριζόμενη στην αρχή κατά την οποία μόνον οι εταιρείες ευθύνονται με την περιουσία τους για τα χρέη τους έναντι τρίτων. Το Δικαστήριο συνάγει ότι η οδηγία δεν καθιερώνει κανόνα κατά τον οποίο ουδέποτε μπορεί να ευθύνεται μέτοχος για πρόστιμο επιβληθέν σε εταιρεία, ιδίως στην περίπτωση που το πρόστιμο αυτό επιβλήθηκε από κοινού και εις ολόκληρον σε ανώνυμη εταιρεία και στον μέτοχο.

Αντιθέτως, εθνική νομοθεσία εφαρμοζόμενη όχι με κριτήριο την ύπαρξη συμμετοχών που καθιστούν δυνατή την άσκηση σημαντικής επιρροής στις αποφάσεις της εταιρίας, αλλά ανεξαρτήτως του ποσοστού των μετοχών που κατέχει ένας μέτοχος, εμπίπτει στις αρχές της ελευθερίας εγκαταστάσεως και της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων.

¹ Νόμος 2328/1995.

² Οδηγία 68/151/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 1968, περί συντονισμού των εγγυήσεων που απαιτούνται στα κράτη μέλη εκ μέρους των εταιρειών, κατά την έννοια του άρθρου 58, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης, για την προστασία των συμφερόντων των εταίρων και των τρίτων με σκοπό να καταστούν οι εγγυήσεις αυτές ισοδύναμες (ΕΕ ειδ. έκδ. 06/001, σ. 80).

Στην προκειμένη περίπτωση, η ελληνική νομοθεσία περιορίζει, αφενός, στο 25 % το ανώτατο ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου το οποίο μπορεί να κατέχει φυσικό ή νομικό πρόσωπο σε μία εταιρεία εκμεταλλεύσεως τηλεοπτικού σταθμού και ορίζει, αφετέρου, ότι πρόστιμο μπορεί να επιβληθεί σε μέτοχο που κατέχει ποσοστό μετοχών μεγαλύτερο του 2,5 %. Σε συνάρτηση με τον τρόπο κατά τον οποίο είναι κατανομημένο το υπόλοιπο μετοχικό κεφάλαιο, συμμετοχή κατά ποσοστό 25 % μπορεί να αρκεί για την άσκηση ελέγχου επί εταιρείας ή, τουλάχιστον, για την άσκηση επιρροής στις αποφάσεις εταιρείας. Αντιθέτως, η κατοχή ποσοστού 2,5 % ή και πλέον των μετοχών δεν παρέχει στον μέτοχο δυνατότητα ελέγχου επί της εταιρείας.

Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, τα μέτρα που απαγορεύουν, παρακωλύουν ή καθιστούν λιγότερο ελκυστική την άσκηση της ελευθερίας εγκαταστάσεως ή όσα είναι ικανά να εμποδίσουν ή να περιορίσουν την απόκτηση μετοχών στις επιχειρήσεις ή να αποτρέψουν τους επενδυτές από άλλα κράτη μέλη να επενδύσουν στο κεφάλαιο των επιχειρήσεων αυτών, συνιστούν «περιορισμούς» στην ελευθερία εγκαταστάσεως και στην ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων.

Ο ελληνικός νόμος προβλέπει τη θεμελίωση ευθύνης των μετόχων ανώνυμης τηλεοπτικής εταιρείας προκειμένου αυτοί να λαμβάνουν μέτρα για την τήρηση από την εταιρία των εθνικών κανόνων δικαίου και δεοντολογίας, παρά το γεγονός ότι οι αναγνωριζόμενες σε αυτούς εξουσίες στο πλαίσιο των οργάνων της εταιρείας δεν τους παρέχουν στην πράξη τη δυνατότητα αυτή. **Προτρέποντας τους μετόχους να συνάψουν συμμαχίες, ο νόμος έχει αποτρεπτικό αποτέλεσμα για τους επενδυτές από άλλα κράτη μέλη και επηρεάζει την πρόσβασή τους στην αγορά μετοχών των εν λόγω εταιριών. Το αποτρεπτικό αυτό αποτέλεσμα, μολονότι αποβαίνει σε βάρος τόσο των Ελλήνων επενδυτών όσο και των επενδυτών από άλλα κράτη μέλη, είναι σημαντικότερο για τους τελευταίους, επειδή δεν είναι ενήμεροι των εξελίξεων στα ΜΜΕ στην Ελλάδα και δυσκολεύονται περισσότερο να τις παρακολουθήσουν.**

Όπως εξέθεσε το αιτούν δικαστήριο, ο –σημειωτέον θεμιτός– σκοπός του νόμου είναι η τήρηση της νομοθεσίας και της δημοσιογραφικής δεοντολογίας από τις τηλεοπτικές εταιρίες προκειμένου να αποφευχθεί η προσβολή της τιμής ή της ιδιωτικής ζωής των προσώπων η εικόνα των οποίων εμφανίζεται στην οθόνη. Η Ελλάδα διευκρίνισε στην επ’ ακροατηρίου συζήτηση ότι, κατά τον χρόνο ψηφίσεως του νόμου, πολλοί δημοσιογράφοι ήταν μέτοχοι σε τηλεοπτικές εταιρίες κατέχοντας ποσοστό μετοχών πλέον του 2,5 %.

Το Δικαστήριο εκτιμά ότι ο ελληνικός νόμος προβλέπει και άλλες, πλέον προσήκουσες κυρώσεις οι οποίες αφορούν την τηλεοπτική δραστηριότητα και όχι την απλή κατοχή μετοχικού κεφαλαίου (αναστολή ή διακοπή της μεταδόσεως εκπομπής, ανάκληση της άδειας λειτουργίας του σταθμού, κυρώσεις ηθικού περιεχομένου). Εξάλλου, το να υποτεθεί ότι όλοι οι μέτοχοι ανώνυμης εταιρείας είναι δημοσιογράφοι συνιστά άρνηση της ίδιας της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων, η οποία αφορά και τις επενδύσεις με μοναδικό σκοπό την τοποθέτηση χρημάτων χωρίς πρόθεση ασκήσεως επιρροής στη διαχείριση και τον έλεγχο της επιχειρήσεως.

Επομένως, οι αρχές της ελευθερίας εγκαταστάσεως και της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων αντίκεινται σε εθνική ρύθμιση δυνάμει της οποίας τα πρόστιμα για παραβιάσεις της νομοθεσίας και των κανόνων δεοντολογίας που διέπουν τη λειτουργία των τηλεοπτικών σταθμών επιβάλλονται από κοινού και εις ολόκληρον όχι μόνο στην εταιρία κάτοχο της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας τηλεοπτικού σταθμού, αλλά και σε όλους τους μετόχους που κατέχουν ποσοστό μετοχών μεγαλύτερο από 2,5 %.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582